

Sak 6/21: Klagebehandling av vedtak om fastsetting av kvote for lisensfelling og skadefelling av brunbjørn i region 5 Hedmark i 2021

Innkomne klager

- Rovviltets Røst
- Foreningen våre rovdyr

Rettslig klageinteresse

I henhold til forvaltningsloven (fvl.) § 28 har *parter og andre med rettslig klageinteresse* klagerett. Ved rettslig klageinteresse må klageren ha en viss tilknytning til saken, det vil si å ha interesser av slik art og styrke at det er rimelig å gi vedkommende et rettskrav på å få avgjort om et forvaltningsvedtak er gyldig eller ugyldig. Organisasjoner har i stor utstrekning rett til å klage for å fremme medlemmenes eller standens interesser, eller for å ivareta organisasjonens ideelle interesser de har som formål å verne om.

Det bemerkes at fvl. regler om klagebehandling skal følges, jf. rovviltforskriftens § 18. Det innebærer blant annet at underinstansen skal vurdere hvorvidt vilkårene for å ta klagen til behandling er oppfylt, jf. fvl. § 33 andre ledd siste punktum. Dersom vilkårene ikke er oppfylt, skal klagen avvises.

Sekretariatet anser at klagerne har rettslig klageinteresse, og vil anbefale rovviltnemnda å ta klagene til behandling.

Klagefrist

Vedtaket i sak 4/21 om skadefelling/lisensfellingskvote av bjørn 2020-2021 ble fattet den 16. april. Enkeltvedtak kan påklages i medhold av fvl. kapittel VI, senest innen 3 uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Klagene ble fremsatt rettidig.

Hovedinnhold i klagene

Rovviltets Røst:

Rovviltets Røst påklager vedtakets punkt 6 - hvor rovviltnemnda har endret tekstens ordlyd. Etter foreningens syn utvanner endringen vernet binner og hennes avkom har fra felling. De forventer at rovviltnemnda – sekretariatet – innhenter juridiske og forvaltningsrettslige råd/avklaringer – før vedtaksteksten endres. Rovviltets Røst krever at opprinnelig tekst opprettholdes.

Foreningen våre rovdyr:

Foreningen Våre Rovdyr (FVR) anfører at det ikke tas nok hensyn til artens biologiske forutsetninger med svært lang reproduksjonstid og sårbarhet ovenfor menneskelig aktivitet og jaktpress. FVR reagerer spesielt sterkt på at rowiltnemnda ikke skjermer binneområder, samt punkt 7. i vedtaket om utnyttet kvote. Selv om Region 5 har nådd sitt regionale bestandsmål er det fortsatt slik at det nasjonale bestandsmålet for brunbjørn ligger langt under vedtatt mål. Nemnda burde derfor ikke åpne for lisensfellingskvote.

Vedtaket unntar binne med unger som følger henne. Denne forutsetningen og formuleringen er for svak, og det stilles spørsmålstegn ved hvorfor det er valgt en slik ordlyd. «Binne med unger er unntatt fra skadefelling og lisensfelling» burde være den gjeldende ordlyden.

Rowiltnemndas vedtak legger opp til et lisensfellingsområde som både består av grønn og blå sone i forvaltningsplanen. Blå sone i forvaltningsplanen er definert som rowiltprioritert områder som er viktige for å nå bestandsmålene. Skal rowiltnemnda følge sin egen forvaltningsplan må lisensfellingsområdet begrenses til grønn sone.

Innledning

Stortinget har gjennom rowiltforliket av 2004 og 2011, og ved behandling av Meld. St. 21 (2015-2016) Ulv i norsk natur, Innst. 330 S (2015-2016) og Innst. 257 L (2016-2017) lagt føringer for forvaltningen av rowilt. Forvaltningen av bjørn og annet fredet rowilt fredet skal gjennomføres innenfor de rettslige rammene Stortinget har fastlagt. I 1986 sluttet Norge seg til Europarådets konvensjon av 19. september 1979 vedrørende vern av ville europeiske planter og dyr, og deres leveområder (Bernkonvensjonen). I 2009 vedtok Stortinget lov om naturmangfold (naturmangfoldloven). Forannevnte legger de overordnede rammene for rowiltforvaltningen. Det betyr blant annet at forvaltningen skal forsøke å nå vedtatte bestandsmål innenfor fastsatte, rettslige rammene for uttak. Forvaltningen skal tilsvarende praktisere prinsippet om en tydelig soneforvaltning, noe som innebærer at rowilt er prioritert i noen områder og beitedyr andre områder.

De regionale rowiltnemdene er offentlige viltorgan opprettet i medhold av viltloven § 4 med ansvar for forvaltning av rowilt i sin region, jf. rowiltforskriften § 2 k).

Rowiltnemdene skal gjennomføre vedtatt nasjonal politikk innenfor sin region, jf. rowiltforskriften § 5. Rowiltnemdenes vedtak om kvote for skadefelling og lisensfelling kan påklages til Klima- og miljødepartementet, jf. §18. For øvrig følger klagebehandlingen fvl. regler.

Sekretariatets kommentarer til klagerens anførsler

I vedtak fattet den 16. april 2021 i sak 4/21 fattet rovviltnemnda vedtak om en skadefellingskvote og lisensfellingskvote, i kombinasjon, på til sammen 3 dyr for region 5 for å forebygge betydelige skader på husdyr og tamrein.

Nemndas vedtak om kvote var i tråd med sekretariatets innstilling i forslag til en anmodning når det gjelder kvotens størrelse i antall dyr. Sekretariatet har i saksframlegget for sak 4/21 lagt fram kunnskapsgrunnlaget, herunder skadeomfang og felte dyr tidligere år, oversikt over bestandssituasjonen og juridiske sider ved saken. Kvoten samlet sett for betinget skadefelling og lisensfelling er satt på et nivå som gjør at den er tilstrekkelig for å håndtere akutte skadefellingssituasjoner i beitesesongen, og for ev. ta ut resterende av kvoten for å gjøre en forsvarlig bestandsregulering for å dempe skader på husdyr. Et uttak gjennom betinget skadefelling/lisensfelling på 3 brunbjørn vurderes ikke å være til skade for bestandens overlevelse.

I henhold til forvaltningsloven § 33 skal underinstansen (i dette tilfellet rovviltnemnda) foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Sekretariatet anser at det er sentralt i en klagebehandling om saken på vedtakstidspunktet var tilstrekkelig opplyst, og om det gjennom klagen har fremkommet opplysninger som ikke var kjent for nemndene på vedtakstidspunktet. Sekretariatet anser at momentene som anføres i klagen er vurdert og redegjort for i saksframlegget til sak 4/21, samt gjennom nemndas behandling av saken. Sekretariatet vil imidlertid gi noen utdypende kommentarer til enkelte av anførsler i klagen.

Om vilkår gitt i kvotevedtaket

I begge klager anføres at vernet av binner generelt, og binner med unger spesielt, er for svakt. Sekretariatet har foreslått enkelte vilkår for å sikre at ikke binner ikke blir felt på skadefelling/lisensfelling. Dette bl.a. på bakgrunn av at det i 2019 ble felt en binne. Nemnda har anledning til å omformulere vilkår gitt i saksframlegget. Nemnda har i sitt vedtak gjort en konkret vurdering av risikoen for felling av binner opp mot hensynet til sør-samisk tamreindrift, blant annet presisert gjennom formuleringen «*Da bestandsmålet for bjørn er nådd i region 5 Hedmark, ser rovviltnemnda ikke behov for å skjerme binneområder utenfor forvaltningsområdet for bjørn.*».

Konklusjon

Sekretariatet kan ikke se at det i klagen er kommet fram nye momenter som ikke var kjent for nemnda på vedtakstidspunktet, og som tilsier en omgjøring av rovviltnemndas vedtak av 16. april 2021, sak 4/21.

Innstilling

1. Om rettslige forhold:

Roviltnemnda viser til at klagen har innkommet innen fristen. Det anses at klagerne har rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningsloven § 28.

2. Nemndas klagebehandling:

Roviltnemnda legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak om kvotens størrelse, jf. nml. §§ 8 og 10 jf. også fvl. § 17. Roviltnemnda kan ikke se at det er innkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet. Vedtaket ansees også tilstrekkelig begrunnet.

Klagen tas etter dette ikke til følge. Roviltnemnda opprettholder sitt vedtak av 16.4.2021 i sak 4/21, og klagen oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.